

Ajudes públiques i SAE

L'opinió de **Albert Ituren i Oliver**

Un assumpte intensesament comentat als mitjans de comunicació és el deute galopant de les societats anònimes esportives (SAE) dedicades al futbol i les possibilitats que les administracions públiques s'impliquen de forma directa en la resolució del problema. En canvi, en tot aquest abatoll mediàtic ningú no sembla haver reparat si tal solució és factible o no des d'un punt de vista legal. I el fet cert és que jurídicament tal possibilitat és expressament prohibida per l'ordenament comunitari.

En efecte, el Tractat de la Unió Europea, que Espanya ha de complir obligatòriament, prohibeix que els estats membres puguin ajudar les empreses afavorint-les de tal mena que es pugui falsejar o amenaçar la competència (art. 87). La raó és ben senzilla: cal garantir que el mercat comú funcione amb igualtat d'oportunitats per a totes les empreses europees i assegurar que no es perjudiquen els intercanvis comercials entre estats membres. Una mesura d'aquesta importància ha estat àmpliament interpretada per la jurisprudència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea. El tribunal ha estimat que és un ajut qualsevol avantatge econòmic, prenga la forma que prenga (subvencions, préstecs a interès reduït, exaccions fiscals, participació en capital estatal, moratòries fiscals, etc.) i, en tot cas, tota mesura que impliqui reforçar la posició d'una empresa davant les altres i siga un entrebanc perquè aquestes augmenten la quota de mercat, amb independència de la quantia de l'ajut i de la mida de l'empresa.

Òbviament, les SAE també es troben sotmeses a aquest règim jurídic en la mesura que poden competir tant dins l'estat com en competicions europees. Per això és inadmissible en dret que un ajuntament, un govern

autonòmic, l'estatal o qualsevol altra personificació en l'òrbita de poder de l'administració (caixes d'estalvis, empreses públiques...) pugui dispensar qualsevol classe de prebenda a aquestes entitats. No és possible, per tant, que una televisió autonòmica compre els drets televisius d'un equip a un preu més car que el de mercat, ni que s'avalen crèdits, ni que es permeten requalificacions a la carta, ni que es facilite la tramitació de llicències urbanístiques, malgrat que després s'haja d'assumir una sentència condemnatòria que ordena la destrucció de l'obra (cas del *bunyol* de Mestalla). Precisament, la

“En dret, és inadmissible que les administracions públiques dispensen prebendes als equips de futbol”

venda del solar de Mestalla és un cas paradigmàtic d'allò que no és tolerable. Primer s'aconsegueix un solar dotacional públic a preu ínfim mitjançant una permuta entabuixada d'il·legalitat, perquè la mateixa jurisprudència del Tribunal Suprem dona a aquestes permutes la funció teleològica d'aconseguir un solar concret, però no a l'inrevés. Després el València SAE, si bé resta obligat a aportar solars en canvi del de les Corts Valencianes, pretén fer-ho amb terreny no urbanitzable. Això sí, demanant sense complexos que el requalifiquen perquè el sòl pugui de valor i així es redueca el deute. Per si no n'hi hagués pro, en el càlcul de l'edificabilitat de Mestalla s'inclouen elements absolutament impossibles, a més de relaxar les exigències dotacionals del projecte.

Malgrat tot açò, és cert que ha estat tradició que l'administració auxiliara els clubs de futbol. Possiblement han tingut por de negar un ajut, injust de totes passades, a unes entitats amb un fort poder social, a costa de rebre'n conseqüències electorals. Per això s'explica que a Espanya s'hagen dissenyat dos plans de sanejament (1985 i 1990) i una reconversió cap a un règim de responsabilitat a través de SAE, ambdues mesures amb nul resultat a la vista de la situació actual, on el deute auditat el 2004 ja pujava a 2.156 milions d'euros. Ara ens trobem en plena tercera fase, en què, a més a més de tot el reguitzell d'ajudes públiques esmentades, les SAE no han tingut més remei que vendre patrimoni, gairebé amb requalificació i tot. En canvi, no deixa de ser paradoxal que l'època en què més suport s'ha prestat a les SAE és també l'època en què més ha crescut el forat comptable.

Per una altra banda, convé assenyalar que aquesta mena d'ajut públic, a banda de ser il·legal, té més efectes perversos. D'entrada, significa un gran greuge comparatiu amb les altres empreses que amb molt de sacrifici miren de reeixir totes soles. Per un altre costat, es perd també la finalitat propedèutica (o educativa) de la responsabilitat societària, perquè se sap que l'auxili acabarà aplegant. I, sens dubte, és injusta commutatívament, car l'ajutat difícilment es mostrarà tan altruista amb l'administració quan obtinga beneficis, si més no, en la mesura en què ho fou aquella, ni tampoc compensarà els avantatges que té la canongia presidencial, divina plataforma per a fer més negocis.

Posem-ho negre sobre blanc. Es tracta d'un problema exclusivament de gestió empresarial. Sembla que el futbol hipnotitze. No s'entén com empresaris triomfen als seus negocis particulars i quan arriben a les SAE es carreguen de deute. Si són titulars dels beneficis que comporta la SAE també han de ser responsables de les pèrdues. Qui es menja la molla, que rosegue l'os.

*Professor de dret administratiu
i accionista del València CF*